

Роль засобів масової інформації в інформуванні громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

У статті обґрунтовується роль засобів масової інформації в інформуванні громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, формулюються пріоритетні напрями цієї діяльності.

В статье обосновывается роль средств массовой информации в информировании общественности по вопросам европейской и евроатлантической интеграции, формулируются приоритетные направления этой деятельности.

In the article author is ground the role of mass medias in informing of public on questions of European integration and integration in NATO, priority directions this activity are formulated.

Європейська та євроатлантична інтеграція проголошені пріоритетними напрямками державного розвитку України. Можливе приєднання України до Європейського Союзу позитивно сприймається більшістю населення нашої країни. Водночас, питання вступу України до НАТО залишається предметом гострих дискусій протягом всієї новітньої історії української держави. Бухарестський саміт Північноатлантичного Альянсу, який підтвердив євроатлантичні устремління нашої держави і задекларував, що Україна стане членом НАТО у майбутньому [1], тільки загострив ці суперечки. За цими дискусіями, які вже тривають друге десятиліття, Україна залишається фактично єдиною європейською державою, що не належить до жодної із існуючих на сьогоднішній день систем колективної безпеки і вимушена самотужки реагувати на нові виклики і загрози у різних сферах.

У таких умовах надзвичайно важливим постає питання адекватного інформування української громадськості щодо діяльності

Північноатлантичного Альянсу в сучасних умовах, його взаємин із Україною, можливих переваг та ризиків, які отримає Україна вступивши до Організації Північноатлантичного договору. Загальновідомо, що нинішній рівень підтримки ідеї вступу України до НАТО залишається на низькому рівні і може стати на перешкоді більш тісному зближенню нашої держави із Альянсом. З іншого боку, більшість українських громадян у ході різноманітних соціологічних опитувань заявляють про недостатню власну поінформованість з питань євроатлантичної інтеграції України. Таким чином, перед засобами масової інформації (ЗМІ) постає завдання щодо забезпечення нашого суспільства інформацією належної якості і кількості із зазначених питань.

Під засобами масової інформації ми розуміємо сукупність друкованих, радіо, телезасобів, інформаційно-комунікаційних технологій, діяльність яких спрямована на інформування громадян, формування громадської думки, національної свідомості. Із розвитком науково-технічного прогресу арсенал ЗМІ дедалі розширюється і на сьогодні він здатний охопити всі цільові групи українського суспільства, незалежно від віку, статі, освіти, місця проживання, професійного рівня, мови і т.п.

До головних завдань ЗМІ в контексті поліпшення інформаційного забезпечення громадян з питань євроатлантичної інтеграції України слід віднести наступні:

1. Інформування громадян про найважливіші події в життєдіяльності Альянсу, сутність його політики, головні ініціативи, особливості взаємини із Україною. Необхідно акцентувати увагу на конкретних результатах, які можуть впливати на наше майбутнє;

2. Враховуючи багатовимірний характер сучасного НАТО, його активне перетворення із військового Альянсу на політико-військову організацію, поширення інформації на певні цільові соціальні групи (військовослужбовці, студенти, науковці, пенсіонери, тощо);

3. Висвітлюючи переваги членства в Альянсі, надання конкретних, простих і зрозумілих прикладів, які б наочно підтверджували ці переваги.

(Наприклад – країни-члени НАТО ніколи не воювали між собою; вступ в НАТО стимулював демократичні та ринкові перетворення, сприяв збільшенню іноземних інвестицій та підвищенню рівня життя (порівняння показників рівня життя та соціально-економічного розвитку Польщі, Латвії, Румунії та інших країн-членів НАТО із Україною); країни-члени НАТО мають можливість менше коштів витратити на оборону, при цьому маючи надійні гарантії безпеки; за майже 60-річну історію Альянсу, жодна країна не покинула його лави, навпаки, кількість країн-членів постійно збільшується...);

4. Широке використання досвіду колишніх соціалістичних країн в різних сферах, які на момент закінчення Холодної війни мали показники розвитку співмірні із Україною, а в даний час – досягли набагато вагоміших результатів у демократичних та економічних перетвореннях;

5. Переконавання громадян, що нейтральний та позаблоковий статус вимагатиме від України набагато більших витрат для забезпечення потреб безпеки та оборони;

6. Висвітлення Альянсу, як міжнародної організації, в якій знаходять спільні інтереси і досягають консенсусу великі і малі країни, де поєднуються різні релігійні конфесії (православні, протестанти, католики і мусульмани) та ментально-культурні традиції;

7. Представлення НАТО як найбільш демократичної міжнародної міждержавної організації, в основі діяльності якої лежить досягнення консенсусу по всім питанням, що обговорюються, і де кожна країна має можливість захистити свої національні інтереси;

8. Врахування територіальних відмінностей щодо сприйняття НАТО населенням різних регіонів України;

9. Забезпечення для громадян можливості зворотного зв'язку, врахування суспільних настроїв та переконань людей.

При організації інформаційного забезпечення процесів європейської та євроатлантичної необхідно пам'ятати про вимоги, які демократичне суспільство ставить перед ЗМІ. В першу чергу це:

- об'єктивність і неупередженість;
- законні шляхи збору інформації;
- поширення перевіреної інформації;
- інформування про різні точки зору на подію чи проблему;
- надання рівних можливостей для поширення своєї позиції;
- виключення інформації, яка б поширювала міжнаціональну ворожнечу, расову нетерпимість тощо.

Ефективність і результативність інформування громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України залежатиме від вирішення ряду проблемних моментів у діяльності наших ЗМІ, таких як:

- низька відкритість влади, намагання окремих її суб'єктів перешкоджати журналістській діяльності;
- надмірна залежність багатьох ЗМІ від своїх власників;
- відсутність економічних передумов для справжньої незалежності ЗМІ;
- намагання окремих ЗМІ роздмухувати конфлікти, вишукувати „смажені” факти, замість подачі власне самої інформації;
- велика кількість різних ЗМІ (газет, журналів, теле та радіоканалів) за низької якості їх діяльності і недостатньої змістовної наповненості;
- недостатній рівень розвитку інформаційних технологій, незначне охоплення населення мережею Інтернет, відсутність чіткої і послідовної стратегії інформатизації українського суспільства;
- низька політична культура суб'єктів політичного життя в Україні;
- неспроможність держави регулювати процеси в інформаційній сфері, російська інформаційна експансія;
- низька конкурентоспроможність української видавничої галузі, відсутність належної державної підтримки у цій сфері.

Слід враховувати, що інформаційне забезпечення процесів європейської та євроатлантичної інтеграції України має бути:

По-перше, **науковим** – тобто базуватися на всебічному теоретико-методологічному обґрунтуванні;

По-друге, **системним** – охоплювати найширший загал українського суспільства;

По-третє, **диференційованим** – бути зорієнтованим на конкретні категорії населення;

По-четверте, **критичним** – давати порівняльний аналіз позитивних і негативних наслідків вступу до НАТО [2].

Таким чином, для забезпечення позитивного сприйняття населенням України рішення щодо майбутнього приєднання до Північноатлантичного Альянсу, необхідна досить потужна інформаційна політика, яка підготувала б масову суспільну свідомість до сприйняття доленосного рішення про вступ України до НАТО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Декларація Бухарестського саміту НАТО – <http://www.nato.int/docu/other/ukr/pr/2008/p08-049u.html>.

2. Радецький В.Г. Євроатлантична інтеграція як важливий напрямок державної політики України \ Євроатлантична інтеграція України: формування у особового складу ЗС України позитивного ставлення до НАТО: Науково-методичний збірник за матеріалами науково-методичної конференції (м. Київ 24 листопада 2005 р.). – К.: НАОУ, 2005. – С. 10-12.